

Verder is iedere tooneelkijker al van veel waarde voor iemand, die op vogels uitgaat.

Nu ben ik echter zoowat uitgepraat. Gaarne zal ik indien ik iets vergeten mocht hebben, hier op eventueele vragen antwoorden, als die correspondentie mij tenminste niet al te tijdrovend wordt.

Verder hoop ik weldra blijken te zien, dat mijn goed gemeente raad is opgevolgd en velen naar de camera hebben gegrepen om ons land 't eerste te doen zijn, dat een complete collectie fotografien van zijn flora en fauna bezit.

W. G. N. VAN DER SLEEN.

Haarlem, Ged. Oude Gracht 47.

PADDESTOELLEN.

Mijnheer de Redacteur!

Er is een belangrijke plantengroep, die nog zeer zelden in uw blad besproken is. Ik bedoel de paddestoelen. Geen mooie naam, maar ze hebben dien nu eenmaal en zij zijn er niet beter of slechter om. Er zijn vele soorten.

In de flora van Destreé staan:

Agaricaceeën of Plaatzwammen . . .	610	soorten.
Polyporaceeën of Buiszwammen . . .	145	"
Hydnaceeën of Stekelzwammen . . .	42	"
Thelephoraceeën of Houtzwammen . .	56	"
Clavariaceeën of Knotszwammen . . .	45	"
Tremellaceeën of Trilzwammen . . .	24	"

Buikzwammen:

Phallaceeën of Stinkzwammen	3	"
Nidulariaceeën of Nestzwammen . . .	6	"
Lycoperdaceeën of Stuifzwammen . .	30	"
Hymenogastraceeën of Schijntruffels .	2	"

Samen . . 963 soorten.

Voorwaar een groot getal, waarvan meerdere soorten door mooien vorm en kleur, door interessanten bouw en biologische merkwaardigheden de aandacht der Levende Natuur-lezers zouden kunnen trekken. Daarom vind ik het jammer, dat er nog zoo weinig wordt op attent gemaakt.

Het volgende opstel moet als een stoot beschouwd worden om den wagen aan het rollen te brengen. Ik zou zoo graag zien, dat de paddestoel-kenners eens loskwamen en hun licht lieten schijnen; — dat zij eens een lijstje van soorten inzonderen en mededeelden, of zij niet genegen zijn enkele soorten te ruilen.

Zoo kan ik o. a. de volgende soorten voor Twenthe mededeelen: *Phallus impudicus* en *Mutinus* of

Phallus caninus, *Helvella crispa*, *Calocera viscosa*, *Sparassis crispa*, *Nyctalis asterophora*, *Coprinus porcellanus*, *Stropharia aeruginosa*, *Gomphidius glutinosus*, *Clavaria aurea* en *ligula*, *Paxillus involutus* en *P. atrotomentosus*.

Wie geeft er meer?

Het determineren van Paddestoelen.

Ditmaal zou ik wel eens van de gewone manier van doen willen afwijken en de rollen omkeeren. Ik heb namelijk nu weinig te vertellen maar veel te vragen en zou mij daarom door de lezers en lezeressen van De Levende Natuur eens gaarne laten inlichten.

Je moet weten, dat ik al de derde Herfst bezig ben met het determineren van paddestoelen en er nog niet mee klaar kan komen. Dat is in hooge mate verdrietig. Ik kan er een uur mee bezig zijn, met één soort, er een viertal boeken over naslaan en nog kan ik niet te weten komen, waar zijn plaats is in het wetenschappelijk systeem. En zoo heb ik er telkens en telkens.

Waar mag dat wel aan liggen?

Aan de paddestoelen?

Aan mij zelf?

Aan de boeken, speciaal flora's?

Ik zal u nog eenige dingen zeggen, opdat gij des te makkelijker mijn vragen kunt beantwoorden. Er zijn zeker onder de Lezers en Lezeressen der L. N. die in hetzelfde geval verkeerden of — wat gelukkiger is — er in verkeerden hebben, deze kunnen mij ongetwijfeld helpen. De paddestoelen hebben, op het oog, dat is waar, veel overeenkomst, maar bij nauwkeuriger bezien vertoonen zij zooveel in het oog loopende verschillen, dat het mij best mogelijk is de soorten te onderscheiden en de verschilpunten zwart op wit aan te geven. Die verschillen zitten èn in vorm èn in kleur, in samenstelling en in bijzondere kenteekenen; zij zijn waar te nemen deels bij jeugdige deels bij oudere exemplaren. Ik zal er nu zoo ongeveer een zestig soorten kennen en 't geeft mij volstrekt geen moeite, ze zoo, aan den habitus zouden de plantkundigen zeggen, te onderscheiden, maar op 't oogenblik liggen er weer een paar groote soorten naast mij op tafel, de een met witte, de ander met bruine sporen, de eerste met een mooie vlakke blauwgrijze hoed, de tweede met een meer paraplu-vormig lederbruin hoofd. Het zijn flinke, welgedane exemplaren en nu ben ik er reeds een half uur mee bezig, maar verder dan tot *Clitocybe* en *Cortinarius* kan ik het niet brengen. En wie zegt mij nog, dat ik daar aan het rechte kantoor ben!?

Zou de schuld ook aan mij zelf liggen! Ik heb voor eenige jaren een 700 tal plantensoorten zelf

gedetermineerd tot grassen en varensoorten toe en neem thans met niet minder belangstelling en vasthoudendheid een paddestoel onderhanden en als het dan na het zoeken op alle mogelijke wijzen in verschillende boeken, langs verschillende tabellen verscheiden uren, ja dagen mee bezig is, dan tracht men toch de schuld niet geheel en al zonder reden gedeeltelijk van zich af te schuiven. En de boeken, die ik gebruik?

Dat zijn: 1° Edmund Michael, 2 deeltjes met gekleurde platen en beschrijving; niet als determineerboek te gebruiken.

2°. Nouvelle Flore des champignons par Constantin et Dufour avec 4265 figures. Over het boek als flora wil ik hier niet oordeelen maar de figuurtjes zijn veel te klein en te onnauwkeurig. Dan heb ik de teekeningen van Heimans en Thijsses's flora tienmaal liever.

Nummer drie is: Car. E. Destreé, Hoogere Zwammen. Dit zou het voornaamste moeten zijn. Dit moest zwart worden door het gebruik, net als mijn oude Heukels, maar och te vaak leg ik het verdrietig op zij, omdat het mij geen uitsluitsel geeft. Wie kan mij zeggen het verschil tusschen „lederachtig“ en „taai-vliezig“, tusschen „vleezig“ en „dun-vleezig“? Wanneer is een cortina „onduidelijk“? Hoe ver is: „tamelijk ver“? „Melksap eerst later scherp wordend.“ Hoeveel seconden moeten er verlopen voordat het „later“ is? Hoe vaak staat er niet: „gewoonlijk“, „meest“, „vaak“, „bijna“, wat heeft men daar aan? En dan dadelijk in het begin: Plaatjes vliezig zacht, met scherpen rand, in twee blaadjes verdeelbaar. Ik heb er al een honderd onder het ontleedmes gehad, doch dat kenmerk is mij nog onduidelijk. Hoe maken het beginners hier mede? Ik vind, dat door zoo'n lastig kenmerk aan het begin te plaatsen, minstens de helft der determinaties foutief zullen wezen.

Bovendien staan in die flora, die toch voor beginners zal wezen, veel te veel soorten, die slechts een enkele maal zijn gevonden, b.v. in den hortus te Leiden of Amsterdam. De meeste menschen, die paddestoelen gaan zoeken, zullen ze daar toch niet zoeken, en de grootere geleerden, die overal het fijne van willen weten ¹⁾, hebben wel andere boeken bij de hand, waar ze zoo'n soort in kunnen bepalen. Door de massa eens of twee keer gevonden soorten wordt de rest als het ware weggemoffeld, zijn althans uit dien grooten hoop moeilijk terug te vinden.

Nog een derde bezwaar. Er staan te weinig teekeningen in, welke nog dezelfde gebreken aankleven als die in het genoemde fransche werk en waarmee ze meer dan eens precies overeenkomen.

Dan is het erg jammer dat niet wat meer syno-

niemen opgenomen zijn en geen verklarend lijstje der Geslachtsnamen.

Zoo is er nog veel, dat aan deze flora ontbreekt. Moge zij bij een herdruk vele verbeteringen beleven. Ze zou dan veel kunnen helpen meer liefde wekken voor deze schoone plantengroep. Wie zou van de lezers of lezeressen, mij nu eens enkele inlichtingen willen geven, zijn bevindingen in dit, ons tijdschrift, bekend maken en zoo dit niet te veel gevraagd is, er een enkele voor mij willen determineren?

Denekamp, Oct.

J. B. BERNINK.

Van den winter en in 't voorjaar zullen we de zaak eens bespreken. U vergat Oudemans' Revision. Dat is voor ons land het boek. H.

HET RODERBOSCH MET ZIJN OMGEVING.

Die Natur in jedem Winkel der Erde ist ein Abglanz des Ganzen.

VON HUMBOLDT.

Men kan zich levendig voorstellen, dat de reiziger-natuur-liefhebber, die de drie noordelijke provinciën van ons land bezoekt, en uit een waggonraampje van den spoorlijn het landschap overziet, geen overweldigenden indruk krijgt van wat men in het dagelijksch leven natuurschoon noemt.

Uitteraard spreekt het vanzelf, dat een dergelijk vluchtig genot ons hier dikwijls een ruim uitzicht, maar bezwaarlijk een ruim inzicht kan geven.

Wellicht heeft dit dan ook bijgedragen tot het ontstaan van de meening, dat men om van natuurschoon te genieten niet benoorden Zwolle moet komen. Als dat zoo was, zou het voor de natuurvrienden hier beklagenswaardig gesteld zijn. Niet aldus is het in werkelijkheid; ook het Noorden heeft zijn heerlijke brokjes natuurschoon, bevoorrechte plekjes, waarin de schoone Nederlandsche natuur zich als 't ware heeft afgespiegeld.

Met vrijmoedigheid durven wij bij onze vogel- en bloemenvrienden de streek aanbevelen, welke het onderwerp van dit opstel zal uitmaken.

Mogen we de belangstellende lezers en lezeressen, die onbekend zijn met de omgeving van Roden, uitnoodigen, ons in gedachten te volgen?

Bij het kerkgebouw vindt men het officieele pad, dat toegang verleent tot het bosch en waarlangs we spoedig den ouden burcht hebben bereikt. Gedeeltelijk in 't water staande en te midden van zwaar geboomte maakt het eenvoudige gebouw een aardig effect. Hier schijnt de uitverkoren plaats te zijn van den wielewaal, die ons met zijn helder roepje goeden morgen wenscht. Niet dikwijls krijgt men hem te zien, want zeer handig weet hij zich te verbergen tusschen het gebladerte, maar voortdurend hooren we zijn vriendelijk »titidluo«. Van het onwelluidend katten-geschreeuw — trouwens ook weinig passende bij zulk een deftige verschijning — bedienen de Roder wielewalen zich naar het ons wil voorkomen zeer zelden.

Bij den ingang van het bosch klinkt ons van uit een beuk een eigenaardig vogelliedje tegen; eerst een paar heldere fluittoontjes, gevolgd door een langgerekt geluidje, 't welk eenigszins herinnert aan een wekkertje, dat wel afloopt, maar niet aanslaat. Het is vrij lastig het olijfgroen met gele vogeltje tusschen het beukenloof te ontdekken, maar ten slotte gelukt het toch hem met hangende vlerkjes

¹⁾ Ons is het om hoofdzaken te doen.